

VICTORIE TACTICĂ, EȘEC STRATEGIC? FORȚELE PENTRU OPERAȚII SPECIALE CA INSTRUMENT DE REALPOLITIK

TACTICAL VICTORY, STRATEGIC FAILURE? SPECIAL OPERATIONS FORCES AS AN INSTRUMENT OF REALPOLITIK

*Colonel (r.) dr. Doru-Constantin TOCILĂ**

Rezumat: *Articolul analizează relația dintre eficiența tactică a forțelor pentru operații speciale (SOF) și capacitatea acestora de a produce rezultate strategice durabile atunci când sunt utilizate ca instrumente de realpolitik. Pe baza unui design de tip studiu de caz multiplu, sunt comparate intervenția U.S. SOF în Somalia (1992-1993) și utilizarea forțelor pentru operații speciale ruse în Cecenia (1994-1999), validate prin replicări contemporane controlate în Sahel și Ucraina. Analiza arată că succesul tactic repetat nu se convertește automat în avantaj strategic, această conversie fiind mediată de constrângeri politice, structuri instituționale și logici decizionale.*

Cuvinte-cheie: *forțe pentru operații speciale; realpolitik; succes tactic; rezultat strategic; studii de caz comparative.*

Abstract: *The article analyzes the relationship between the tactical effectiveness of Special Operations Forces (SOF) and their capacity to generate durable strategic outcomes when employed as instruments of realpolitik. Using a multiple case study design, it compares the intervention of U.S. SOF in Somalia (1992-1993) with the use of Russian SOF in Chechnya (1994-1999), validated through controlled contemporary replications in the Sahel and Ukraine. The analysis suggests that repeated tactical success does not automatically translate into strategic advantage, as this conversion is mediated by political constraints, institutional structures, and decision-making logics.*

Keywords: *Special Operations Forces; realpolitik; tactical success; strategic outcome; comparative case studies.*

1. Introducere

De la sfârșitul Războiului Rece, forțele pentru operații speciale (*Special Operations Forces* - SOF) au dobândit un statut privilegiat în gândirea strategică a marilor puteri. Flexibile, discrete și capabile să producă efecte tactice disproporționate, acestea au fost prezentate ca soluții adecvate pentru gestionarea conflictelor într-un mediu marcat de ambiguitate strategică, constrângeri politice și aversiune față de costurile războiului convențional. În această logică, SOF par să ofere decidenților promisiunea utilizării forței fără escaladare majoră și cu costuri politice limitate. Rămâne însă deschisă întrebarea cât de solidă este, în realitate, această promisiune.

Literatura de specialitate a subliniat avantajele operaționale ale forțelor pentru operații speciale în conflictele post-Război Rece, evidențiind capacitatea acestora de a reduce costurile politice imediate ale utilizării

* Email: doructin_tocila@yahoo.com, telefon: +40722500738.

forței. Totodată, pe măsură ce recursul la SOF s-a intensificat, numeroase studii au semnalat o tensiune structurală între succesul tactic al operațiilor speciale și capacitatea lor de a produce rezultate strategice durabile. În contextul realpolitik-ului contemporan, această disjuncție este amplificată de constrângeri politice interne și instituționale, SOF operând la intersecția dintre strategie, politică și percepție publică. Evaluarea lor exclusiv prin prisma performanței operaționale riscă astfel să mascheze raportul problematic dintre eficiența tactică și sensul politic al utilizării forței.

Din această tensiune derivă întrebarea centrală a articolului: poate victoria tactică să producă, în anumite condiții, un eșec strategic? Deși dilema este recurentă în reflecția teoretică asupra strategiei, relația concretă dintre utilizarea forțelor pentru operații speciale ca instrument de realpolitik și rezultatul strategic rămâne insuficient analizată din perspectivă comparativă și procesuală, în special în ceea ce privește rolul structurilor politice în medierea acestei relații.

Pentru a aborda această problemă, articolul analizează utilizarea forțelor pentru operații speciale de către Statele Unite ale Americii și Federația Rusă, doi actori care au investit masiv în aceste capacități, dar care operează în cadre politico-instituționale diferite. Analiza se concentrează asupra a două cazuri din anii '90 - intervenția americană în Somalia (1992-1993) și utilizarea forțelor pentru operații speciale ruse în Cecenia (1994-1999) - perioadă de tranziție strategică în care rolul forței militare a fost redefinit. În ambele situații, SOF au demonstrat o eficiență tactică ridicată, dar cu efecte strategice divergente.

Pentru a depăși limitele unei analize strict istorice, aceste studii de caz sunt integrate într-un design de cercetare de tip studiu de caz multiplu, bazat pe logica replicării analitice, validând tiparele identificate prin raportare la utilizarea contemporană a forțelor pentru operații speciale americane în Sahel și a celor ruse în Ucraina. Obiectivul central este de a demonstra că forțele pentru operații speciale nu pot substitui strategia politică: utilizarea lor intensă poate genera iluzia controlului strategic, în timp ce consecințele pe termen lung depind de modul în care performanța tactică este absorbită și gestionată de structura politică a statului.

2. Cadru teoretic și metodologic

2.1. Designul cercetării și cadrul analitic

Prezentul articol adoptă un design de cercetare de tip studiu de caz multiplu, cu scop explicativ, adecvat investigării unor întrebări de tip *cum* și *de ce* privind relația dintre utilizarea forțelor pentru operații speciale și rezultatul strategic al acțiunii statale. Opțiunea metodologică este determinată de caracterul contextual și causal al fenomenului analizat, care implică procese politice și instituționale complexe, dificil de surprins prin metode cantitative sau comparații statistice. Studiul urmărește identificarea unor tipare cauzale recurente, susceptibile de generalizare analitică, nu descrierea exhaustivă a cazurilor individuale.

Strategia de cercetare utilizează logica replicării, nu pe cea a eșantionării. Cazurile principale - utilizarea forțelor pentru operații speciale de către Statele Unite în Somalia (1992-1993) și de către Federația Rusă în Cecenia (1994-1999) - sunt tratate ca replicări deliberate, selectate pentru a testa aceeași relație cauzală în contexte politico-instituționale diferite. Validitatea externă este consolidată prin replicări analitice complementare, limitate deliberat la utilizarea contemporană a U.S. SOF în Sahel (2013-2022) și a forțelor pentru operații speciale ruse în Ucraina (2014-2022), pentru a asigura comparabilitatea analitică și a evita extinderea necontrolată a câmpului empiric.

Analiza combină corelarea tiparelor empirice cu propozițiile teoretice (*pattern matching*), construcția explicativă progresivă (*explanation building*) și analiza procesuală, permițând o reconstrucție cauzală a relației dintre succesul tactic și rezultatul strategic în termenii unei generalizări analitice contextualizate, nu ai unei inferențe predictive. În acest cadru, unitatea de analiză este definită deliberat prin utilizarea forțelor pentru operații speciale ca instrument de realpolitik, și nu operația militară individuală, campania sau conflictul în ansamblu, pentru a evita confuzia dintre performanța tactică și rezultatul strategic. Din punct de vedere conceptual, studiul operează cu o distincție clară între nivelul tactic, operațional și strategic al utilizării forței¹, plasând analiza la acest din urmă nivel, unde se manifestă convergența sau disjuncția dintre succesul tactic și obiectivele politice urmărite.

Această delimitare reclamă o definiție operațională riguroasă a realpolitik-ului, utilizat aici nu ca teorie a relațiilor internaționale, ci ca logică practică de decizie politică. Realpolitik desemnează modul în care decidenții statali gestionează puterea și riscul într-un mediu competitiv prin prioritizarea interesului strategic și a raporturilor de forță, independent de constrângeri normative sau ideologice². Operând la nivelul practicii guvernării, realpolitik explică utilizarea instrumentelor disponibile în funcție de context, costuri și efecte politice anticipate și se caracterizează prin primatul obiectivului politic asupra mijloacelor, flexibilitate instrumentală și gestionarea constrângerilor interne care limitează conversia succesului tactic în avantaj strategic durabil. În raport cu realismul ofensiv, realpolitik este tratată ca o logică compatibilă, dar distinctă, utilă pentru explicarea modului concret în care presiunile sistemice sunt administrate de decidenți în contexte istorice specifice.

2.2. Poziționarea teoretică și selecția studiilor de caz

În cadrul acestui studiu, relația dintre realpolitik și realismul ofensiv este tratată ca una de convergență funcțională, nu de echivalență teoretică, realismul ofensiv explicând presiunile structurale care împing statele spre

¹ Lawrence Freedman, *Strategy: A History* (Oxford: Oxford University Press, 2013), pp. 69-81.

² Hans J. Morgenthau, *Politics Among Nations: The Struggle for Power and Peace*, 7th ed. (New York: McGraw-Hill, 2006), pp. 4-16.

maximizarea puterii într-un sistem internațional anarhic, iar realpolitik descriind modul concret în care decidenții administrează aceste presiuni în contexte politice și instituționale specifice³. Realpolitik nu derivă mecanic din realismul ofensiv, dar este compatibilă cu acesta, întrucât operează la nivelul deciziei practice, acolo unde constrângerile interne, costurile politice și oportunitățile tactice mediază conversia puterii militare în rezultat strategic. Această distincție permite explicarea unei dinamici recurente: utilizarea forțelor pentru operații speciale devine un instrument privilegiat al realpolitik-ului tocmai pentru că oferă decidenților posibilitatea de a răspunde presiunilor sistemice prin acțiuni limitate, controlabile politic, dar care pot rămâne strategic insuficiente în absența unei viziuni politice coerente; în acest sens, realismul ofensiv furnizează cadrul explicativ al competiției, în timp ce realpolitik explică selecția și utilizarea instrumentelor, inclusiv tendința de a privilegia succesul tactic imediat în detrimentul consolidării unui avantaj strategic durabil.

În această logică teoretică se înscrie și selecția studiilor de caz, întrucât, din perspectiva realpolitik-ului, forțele pentru operații speciale sunt utilizate ca instrumente politice flexibile, capabile să genereze efecte tactice rapide sub pragul escaladării strategice și să ofere decidenților un grad sporit de control asupra costurilor politice și a riscurilor de angajare⁴. Atractivitatea SOF derivă din capacitatea lor de a produce rezultate vizibile cu amprentă redusă și de a permite calibrări fine ale utilizării forței în zonele gri ale competiției strategice, în funcție de constrângerile interne și externe. În acest sens, SOF nu substituie strategia politică, ci devin vehiculele preferențiale ale acesteia, acolo unde opțiunile convenționale sunt considerate prea costisitoare sau prea escalatorii; totuși, această instrumentalizare favorizează o asimetrie structurală între succesul tactic și rezultatul strategic, întrucât caracterul limitat, discret și controlabil politic al operațiilor speciale poate încuraja acumularea de succese tactice fără conversie strategică durabilă, transformând realpolitik-ul într-o logică a administrării riscului pe termen scurt, nu a construcției unui avantaj strategic coerent.

2.3. Strategia analitică și validitatea cercetării

În logica realpolitik-ului, controlul politic strict asupra forțelor pentru operații speciale tinde să privilegieze obținerea de succese tactice rapide și gestionabile, în detrimentul unui proces de internalizare strategică capabil să transforme experiența operațională în adaptare doctrinară și claritate politică pe termen lung⁵. SOF devin astfel instrumente ideale pentru administrarea riscului imediat, însă această funcție de „supapă politică”

³ John J. Mearsheimer, *The Tragedy of Great Power Politics* (New York: W. W. Norton & Company, 2001), pp. 29-46.

⁴ U.S. Joint Chiefs of Staff, *Joint Publication 3-05: Joint Doctrine for Special Operations* (Washington, DC: Department of Defense, 22 September 2020), pp. I-1–I-14.

⁵ Eliot A. Cohen, *Supreme Command: Soldiers, Statesmen, and Leadership in Wartime* (New York: Free Press, 2002, ed. dig., f.p.), cap. 1, „The Soldier and the Statesman”.

limitează învățarea strategică, întrucât decizia rămâne concentrată pe menținerea controlului și evitarea escaladării, nu pe reformularea obiectivelor politice. Repetarea succesului tactic poate consolida iluzia eficienței strategice, mascând persistența disjunției dintre acțiune și finalitate politică și reducând presiunea pentru ajustări structurale; în acest cadru, acumularea de rezultate operaționale pozitive poate coexista cu degradarea progresivă a poziției strategice a statului, transformând performanța tactică într-un substitut al strategiei, nu într-un multiplicator al acesteia⁶.

Închiderea acestui cadru analitic permite tratarea utilizării forțelor pentru operații speciale ca proces politic și strategic, nu ca sumă de acțiuni militare izolate, integrând realpolitik-ul ca logică practică de decizie în interiorul constrângerilor descrise de realismul ofensiv⁷. Prin combinarea studiului de caz multiplu cu logica replicării analitice, corelarea tiparelor empirice cu propozițiile teoretice și construcția explicativă progresivă, analiza delimitează mecanismele prin care succesul tactic este absorbit, distorsionat sau neutralizat la nivel strategic, creând condițiile pentru evaluarea comparativă a cazurilor selectate și pregătind tranziția către analiza empirică a rezultatelor din Somalia și Cecenia.

3. Forțele pentru operații speciale și dilemele realpolitik-ului

3.1. Forțele pentru operații speciale americane (U.S. SOF) în Somalia (1992-1993): succes tactic și constrângere politică

Intervenția americană în Somalia a evidențiat rapid capacitatea forțelor pentru operații speciale de a produce succese tactice precise într-un mediu fragmentat și volatil, unde inteligența din teren, mobilitatea și acțiunea directă ofereau un avantaj operațional net. U.S. SOF au funcționat ca multiplicator de eficiență într-o misiune cu obiective inițial limitate, iar performanța lor a alimentat așteptarea politică a unui control al violenței fără escaladare strategică. Totuși, tocmai această performanță a fost absorbită într-o logică politică restrictivă, în care toleranța pentru costuri umane și simbolice era redusă, iar conversia succesului operațional într-un câștig strategic coerent a devenit dependentă de reacția opiniei publice și de calendarul decizional intern⁸.

Momentul de ruptură nu a fost unul de incompetență militară, ci de incompatibilitate politică: eficiența tactică a SOF a coexistat cu o fragilizare

⁶ Linda Robinson, *Special Operations Forces and the Strategic Context*. Council Special Report nr. 66 (New York: Council on Foreign Relations, 2013), pp. 14-15, 17-19, disponibil la https://cdn.cfr.org/sites/default/files/pdf/2013/03/Special_Operations_CSR66.pdf, accesat la 1 februarie 2026.

⁷ Robert K. Yin, *Case Study Research and Applications: Design and Methods*, 6th ed. (Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2018, ed. dig., f.p.), cap. 1, „Getting Started: How to Know Whether and When to Use the Case Study Method”; cap. 2, „Designing Case Studies: Identifying Your Case(s) and Establishing the Logic of Your Case Study”.

⁸ John L. Hirsch și Robert B. Oakley, *Somalia and Operation Restore Hope: Reflections on Peacemaking and Peacekeeping* (Washington, DC: United States Institute of Peace Press, 1995), pp. 115-148.

a voinței politice, iar controlul civil strict a transformat riscul acceptabil în constrângere paralizantă. În loc să faciliteze adaptarea strategică, succesele tactice au accentuat iluzia gestionabilității conflictului, până când un șoc operațional a declanșat retragerea și a neutralizat orice capital strategic acumulat. Cazul somalez arată astfel cum, într-un context democratic sensibil la costuri, realpolitik-ul bazat pe acțiuni limitate poate produce rezultate tactice convingătoare, dar insuficiente strategic, ridicând întrebarea care structurează comparația ulterioară: ce se întâmplă când aceeași logică este aplicată într-un regim cu constrângeri politice interne mult mai reduse?

3.2. Forțele pentru operații speciale ruse (Russian SOF) în Cecenia (1994-1999): coerciție, escaladare și control strategic

În Cecenia, utilizarea forțelor pentru operații speciale ruse s-a înscris într-o logică coercitivă orientată explicit către restabilirea controlului strategic asupra unei periferii contestate, unde performanța tactică era subordonată obiectivului politic de dominare. Russian SOF au acționat ca vectori de escaladare controlată, integrați într-un dispozitiv mai larg de violență selectivă, intimidare și demonstrație de forță, capabil să transforme succesele operaționale în presiune politică cumulativă. Spre deosebire de cazul american, eficiența tactică nu a fost constrânsă de sensibilități politice interne comparabile, iar costurile umane și simbolice au fost absorbite într-un cadru decizional centralizat, favorabil continuității acțiunii⁹.

Această integrare a SOF într-o strategie de coerciție escalatorie a permis o conversie mai directă a succesului tactic în efect strategic imediat, dar cu un preț structural: normalizarea violenței ca instrument de guvernare și externalizarea instabilității pe termen lung. Controlul obținut nu a rezultat din internalizare strategică sau adaptare doctrinară reflexivă, ci din saturarea spațiului politic prin forță, ceea ce a produs stabilitate aparentă, nu soluționare durabilă. Cazul cecen arată astfel că, într-un regim cu constrângeri interne reduse, realpolitik-ul poate facilita eficacitatea strategică pe termen scurt, dar prin mecanisme care acumulează vulnerabilități pe termen lung, ridicând problema continuității acestui model atunci când este replicat în contexte diferite.

3.3. Replicări contemporane controlate: U.S. SOF în Sahel (2013-2022) și Russian SOF în Ucraina (2014-2022)

Replicările contemporane sunt utilizate exclusiv ca teste de robustețe analitică, nu ca studii de caz autonome, pentru a verifica persistența tiparelor identificate în anii '90 în contexte strategice diferite. În Sahel (2013-2022), utilizarea forțelor pentru operații speciale americane a privilegiat asistența, consilierea și sprijinul pentru parteneri locali, menținând un nivel ridicat de control politic și o amprentă operațională redusă; deși această abordare a generat succese tactice repetate și a degradat punctual rețele insurgente, conversia lor în efect strategic durabil a rămas limitată de fragilitatea

⁹ Mark Galeotti, *Russia's Wars in Chechnya 1994-2009* (Oxford: Osprey Publishing, 2014), pp. 35-41.

actorilor locali și de constrângerile politice interne ale intervenției. În Ucraina (2014-2022), forțele pentru operații speciale ruse au operat într-o zonă de ambiguitate strategică (*gray zone*), combinând acțiuni clandestine, coerciție și negare plauzibilă pentru a produce efecte politice rapide fără angajare convențională deschisă; această utilizare a permis obținerea unui avantaj strategic inițial, dar a acumulat tensiuni structurale care au erodat sustenabilitatea modelului pe termen mediu. Împreună, aceste replicări confirmă că SOF funcționează eficient ca instrumente de administrare a riscului pe termen scurt în logica realpolitik-ului, dar că limitele conversiei succesului tactic în rezultat strategic rămân dependente de structura politică, de capacitatea de internalizare strategică și de contextul instituțional al statului¹⁰.

Privite comparativ, replicările contemporane sugerează că diferențele dintre abordarea americană și cea rusă nu anulează existența unui fond comun de limitare strategică. În ambele cazuri, forțele pentru operații speciale funcționează ca instrumente privilegiate ale deciziei politice tocmai pentru că permit acțiuni sub pragul escaladării convenționale, dar această calitate devine simultan o capcană strategică: reducerea riscului imediat diminuează presiunea pentru clarificarea obiectivelor politice și pentru asumarea costurilor unei soluții durabile. Astfel, SOF tind să stabilizeze temporar situații instabile fără a le transforma structural, iar realpolitik-ul pe care îl servesc rămâne orientat spre administrarea crizelor, nu spre rezolvarea lor, ceea ce explică persistența tensiunilor și reapariția conflictului sub forme adaptate.

În sprijinul acestei interpretări comparative, **Figura 3.1** sintetizează vizual logica studiului de caz multiplu utilizată în acest articol. Coloanele verticale reprezintă succesiunea procesuală a utilizării forțelor pentru operații speciale în fiecare context analizat, de la angajarea inițială și succesul tactic până la conversia strategică și rezultatul politic final, fără a presupune un determinism cauzal automat între aceste niveluri. Liniile orizontale punctate indică relații de replicare analitică în sensul metodologiei lui Yin, nu interacțiuni cauzale directe între cazuri: la nivelul succesului tactic este evidențiată o replicare literală, în timp ce la nivelul conversiei strategice apare o replicare teoretică, reflectând variații sistematice determinate de cadre politico-instituționale diferite.

¹⁰ Nina Wilén, „The impact of security force assistance in Niger: meddling with borders”, *International Affairs* 98, no. 4 (2022): pp. 1410-1414, disponibil la <https://doi.org/10.1093/ia/iia119>; Chad Borgman, „The Risks of Reducing U.S. Special Operations in Africa”, *Council on Foreign Relations*, 13 September 2018, disponibil la <https://www.cfr.org/articles/risks-reducing-us-special-operations-africa>, accesat la 1 februarie 2026; Mark Galeotti, *The Weaponisation of Everything: A Field Guide to the New Way of War* (London: Yale University Press, 2022, ed. dig., f.p.), cap. 3, „Soldiering-plus and Gig Geopolitics”.

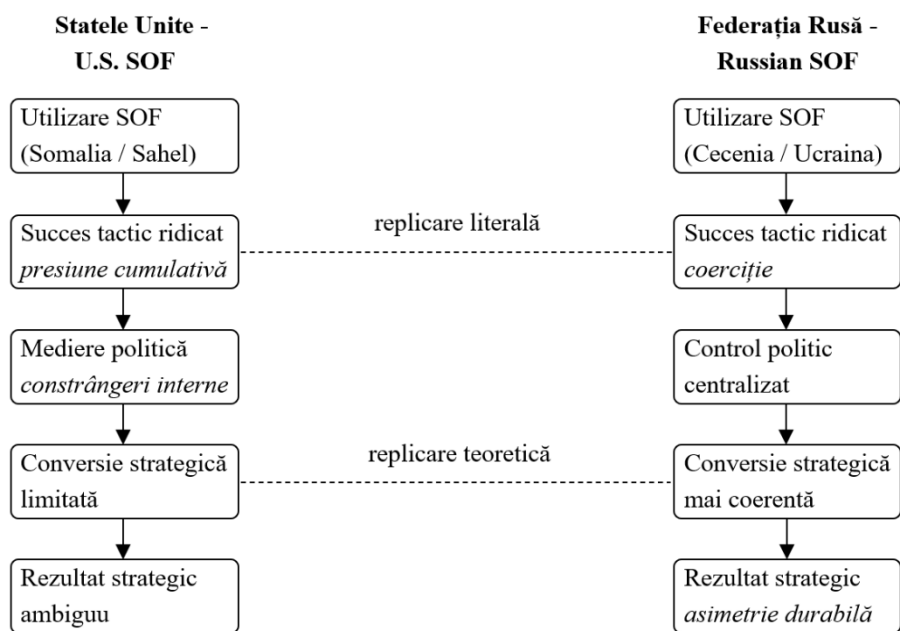

Figura 3.1 Utilizarea forțelor pentru operații speciale ca instrument de realpolitik: logică de replicare analitică și rezultate strategice divergente

Prin această reprezentare, figura evidențiază faptul că similitudinea performanței tactice nu implică convergență strategică și că diferențele de rezultat sunt explicabile prin modul în care succesul operațional este mediat politic. Convergența observabilă la nivel tactic coexistă astfel cu o divergență persistentă la nivel strategic, determinată nu de diferențe intrinseci de capabilitate, ci de arhitecturi politico-instituționale distincte care filtrează și valorifică diferit eficiența operațională a SOF. Această disjunctie constituie punctul de plecare pentru analiza tiparelor comparative și a mecanismelor cauzale dezvoltate în subsecțiunea următoare.

3.4. Tipare comparative și explicații cauzale: convergențe și divergențe strategice

Analiza comparativă a cazurilor evidențiază un tipar convergent la nivel tactic și o divergență persistentă la nivel strategic. Atât în utilizarea USSOF, cât și a forțelor pentru operații speciale ruse, eficiența operațională ridicată a permis obținerea unor rezultate rapide, controlabile politic și adaptabile contextului, confirmând atractivitatea SOF ca instrument privilegiat al realpolitik-ului. Totuși, mecanismele de conversie a succesului tactic diferă structural: în cazul american, constrângerile politice interne și sensibilitatea față de costuri au limitat internalizarea strategică, în timp ce, în cazul rus, centralizarea deciziei și toleranța ridicată la escaladare au facilitat controlul strategic pe termen scurt, dar au acumulat vulnerabilități pe termen lung. Astfel, convergența tactică maschează divergențe cauzale

generate de arhitecturi politico-instituționale distincte, nu de diferențe intrinseci ale capabilităților militare¹¹.

Din perspectivă explicativă, tiparele identificate indică faptul că realpolitik-ul mediat de SOF funcționează eficient ca mecanism de administrare a riscului și de gestionare a competiției sub pragul escaladării convenționale, dar își atinge rapid limitele atunci când este utilizat ca substitut al strategiei politice. În absența unei internalizări strategice - înțelesă ca adaptare doctrinară, clarificare a obiectivelor politice și asumare a costurilor - succesele tactice tind să reproducă fragilitatea strategică, fie prin retragere și abandon (cazul american), fie prin coerciție escalatorie cu efecte cumulative destabilizatoare (cazul rus). Această explicație cauzală susține teza centrală a articolului: victoria tactică poate deveni eșec strategic atunci când realpolitik-ul prioritizează controlul imediat în detrimentul construcției unui avantaj strategic durabil.

Tiparele comparative indică faptul că problema centrală nu rezidă în performanța forțelor pentru operații speciale ca atare, ci în modul în care acestea sunt absorbite de arhitectura politică a deciziei strategice. Atunci când realpolitik-ul privilegiază controlul imediat, gestionarea riscului și evitarea escaladării, succesul tactic capătă valoare politică proprie și tinde să substituie clarificarea obiectivelor pe termen lung, transformând eficiența operațională într-un criteriu suficient al acțiunii. În acest punct se conturează o tensiune fundamentală: instrumente concepute pentru a extinde opțiunile strategice pot ajunge să îngusteze orizontul decizional, stabilizând temporar situații instabile fără a le transforma structural. Această ambiguitate nu invalidează utilitatea SOF, dar pune sub semnul întrebării capacitatea realpolitik-ului de a produce rezultate strategice durabile atunci când este practicat predominant ca administrare a crizei, nu ca proiect politic coerent.

4. Concluzii

Analiza comparativă a utilizării forțelor pentru operații speciale de către Statele Unite și Federația Rusă evidențiază o regularitate strategică care traversează diferențele doctrinare și instituționale dintre cei doi actori: succesul tactic, chiar atunci când este repetat și vizibil, nu se convertește automat într-un avantaj strategic durabil. Atât în Somalia și Cecenia, cât și în replicările contemporane din Sahel și Ucraina, forțele pentru operații speciale au funcționat ca instrumente privilegiate ale deciziei politice, capabile să producă efecte rapide sub pragul escaladării convenționale, dar insuficiente pentru a genera transformări structurale ale mediului strategic.

Studiul arată că această disjuncție nu rezultă dintr-o deficiență operațională a SOF, ci din modul în care acestea sunt integrate în logica realpolitik-ului statal. În ambele cazuri analizate, utilizarea forței a fost mediată de constrângeri politice interne și de aversiunea față de costurile asumării strategice, favorizând acumularea de succese tactice în absența

¹¹ Thomas C. Schelling, *Arms and Influence* (New Haven: Yale University Press, 1966, ed. dig., f.p.), cap. 1, „The Diplomacy of Violence”.

unei clarificări a obiectivelor politice finale. Realpolitik-ul care rezultă este orientat preponderent spre administrarea riscului și gestionarea crizelor, nu spre rezolvarea lor, transformând SOF în instrumente de stabilizare temporară a instabilității.

Diferențele dintre abordarea americană și cea rusă nu infirmă această concluzie, ci o nuanțează. În cazul Federației Ruse, controlul politic mai centralizat și disponibilitatea pentru escaladare au permis o conversie strategică mai coerentă a succesului tactic, dar cu costuri politice și normative ridicate. În cazul Statelor Unite, constrângerile instituționale și sensibilitatea față de costurile politice interne au limitat capacitatea de transformare strategică, chiar și în prezența unei performanțe tactice superioare. Divergența rezultatelor reflectă astfel nu superioritatea intrinsecă a unui model, ci modul diferit în care structura politică a statului filtrează utilizarea forței.

Contribuția principală a articolului constă în demonstrarea faptului că forțele pentru operații speciale nu pot substitui strategia politică. Utilizarea lor intensă, în absența unei viziuni politice coerente, poate alimenta o iluzie de control strategic, în care acumularea de succese tactice maschează stagnarea sau degradarea poziției strategice a statului. Figura 3.1 sintetizează această logică, arătând că similitudinea performanței tactice nu implică convergență strategică și că diferențele de rezultat sunt explicabile prin variabile politico-instituționale, nu prin capacitățile SOF ca atare.

Din perspectivă teoretică, articolul susține utilitatea realpolitik-ului ca variabilă analitică distinctă, compatibilă cu realismul ofensiv, dar mai adecvată pentru explicarea modului concret în care presiunile sistemice sunt gestionate de decidenți. Realpolitik-ul nu explică de ce statele urmăresc maximizarea puterii, ci cum aleg să o exercite, cu ce instrumente și cu ce costuri asumate sau evitate. În acest sens, forțele pentru operații speciale apar nu ca soluție strategică în sine, ci ca simptom al unei strategii politice prudente, fragmentate sau deliberat ambigue.

În fine, limitele demersului derivă din opțiunea pentru un design bazat pe studii de caz multiple și generalizare analitică, care restrânge deliberat câmpul empiric și revendică relevanță explicativă condiționată de context. Tocmai această limitare deschide direcții pentru cercetări viitoare. Decidenții reali nu „aparțin” unei teorii a relațiilor internaționale, ci utilizează teoriile ca registre flexibile de justificare și interpretare. În acest sens, forțele pentru operații speciale ilustrează o hibridizare strategică: realiste în execuție, liberale în justificare și constructiviste în legitimare - expresia unui pragmatism decizional calculat, în care tactica poate funcționa impecabil, iar strategia rămâne amânată, delegată sau înlocuită de propria ei eficiență.

BIBLIOGRAFIE

- BORGMAN C. „The Risks of Reducing U.S. Special Operations in Africa”. *Council on Foreign Relations*. 13 September 2018, disponibil la <https://www.cfr.org/articles/risks-reducing-us-special-operations-africa>;
- COHEN E. A. *Supreme Command: Soldiers, Statesmen, and Leadership in Wartime*. New York: Free Press, 2002. Ediție digitală, fără paginare;
- FREEDMAN L. *Strategy: A History*. Oxford: Oxford University Press, 2013;
- GALEOTTI M. *Russia's Wars in Chechnya 1994-2009*. Oxford: Osprey Publishing, 2014;
- GALEOTTI M. *The Weaponisation of Everything: A Field Guide to the New Way of War*. London: Yale University Press, 2022. Ediție digitală, fără paginare;
- HIRSCH J. L., OAKLEY R., *Somalia and Operation Restore Hope: Reflections on Peacemaking and Peacekeeping*. Washington, DC: United States Institute of Peace Press, 1995;
- MEARSHEIMER J. J., *The Tragedy of Great Power Politics*. New York: W. W. Norton & Company, 2001;
- MORGENTHAU H. J., *Politics Among Nations: The Struggle for Power and Peace*. 7th ed. New York: McGraw-Hill, 2006;
- ROBINSON L., *Special Operations Forces and the Strategic Context*, Council Special Report nr. 66, New York: Council on Foreign Relations, 2013, disponibil la https://cdn.cfr.org/sites/default/files/pdf/2013/03/Special_Operations_CSR66.pdf;
- SCHELLING T. C., *Arms and Influence*. New Haven: Yale University Press, 1966. Ediție digitală, fără paginare;
- U.S. JOINT CHIEFS OF STAFF. *Joint Publication 3-05: Joint Doctrine for Special Operations*. Washington, DC: Department of Defense, 22 September 2020;
- WILÉN N., „The impact of security force assistance in Niger: meddling with borders”. *International Affairs* 98, no. 4 (2022): 1405-1421, disponibil la <https://doi.org/10.1093/ia/iiac119>;
- YIN R. K. *Case Study Research and Applications: Design and Methods*. 6th ed. (Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2018). Ediție digitală, fără paginare.

